

г. Зад тези общи и средностатистически данни обаче не се вижда истинското положение на нашите роми, което се характеризира с далеч по-други краски и измерения, - и то не само във визирания период от време, а от много-много отдавна. Както е констатирано при строго секретното изследване, към 1980 г. от ромските семейства в нашата страна само 26,6% имат жилища с 2 стаи, 28,8% с 3 стаи и 20,6% с 1 стая.⁴³

Естествено, току-що споменатите данни могат да имат значително различна качествена определеност в зависимост от това под какъв ъгъл на зрение ще се подложат на оценяване. Така например, ако тези данни се оценяват на базата на сравнението им с жилищното положение на циганите у нас в по-далечното минало, несъмнено, те свидетелстват за една крупна позитивна жилищна промяна в живота на българските роми.

Нещо повече. Ако тези данни се сравнят с някои данни за жилищното положение на ромите в други европейски страни, те също заслужават високо положителна оценка, която представя България в една особена светлина. Като пример ще приведа данните за жилищното положение на унгарските цигани. Съзнателно избирам Унгария, тъй като тя се намира в сърцето на Европа и е подобно на нашата родина своеобразна "класическа" страна откъм циганското население. При преброяването на циганите в Унгария през 1983 г. е установено, че в нея живеят 272 хиляди души (тук, както се подразбира, аз се абстрахирам от това дали тази цифра е изцяло вярна или не. За мен е важно, че тя се лансира в официални източници). Както пише Петер Сухи, от тях "над 169 хиляди души - в бордей и колиби, около 4,5 хиляди обитават земянки, а в катуни живеят близо 9 хиляди души"⁴⁴, а останалите - в къщи.

В случая се налага едно пояснение, без което картината на жилищното състояние на унгарските цигани няма да бъде представена в истинските им краски. Става дума за то-

⁴³ Виж: Резултати от ..., с. 102.

⁴⁴ Виж: "В периферията на обществото", С., 1991, с. 2 (диплянка, издадена от Етнографския музей Будапеща и Унгарски културен институт София).